

FINANTE-BANCI

Bancher roman scolit pe Wall Street: Bancile sa inceapa sa-si execute datornicii. E nevoie de mult sange pentru a depasi criza

Publicat pe 05 Oct. 2009

Romania este mentinuta in criza de amorteala bancilor, care refuza sa rezolve problema creditelor neperformante prin executarea acelor companii care nu mai au sanse de redresare, crede Matei Paun, managing partner al casei de investitii BAC Investment Banking.

Matei Paun a plecat din tara cand avea doar 9 luni, si a copilarit in Germania, Belgia si Statele Unite. Liceul si facultatea le-a absolvit in Statele Unite ale Americii, dupa care, in anii '90, a lucrat timp de 4 ani la New York,

in cadrul primului fond de investitii american care facea plasamente pe piata ruseasca de capital, fosta zona CSI, in special Rusia.

In Romania a revenit in 1997, unde a lucrat pentru reprezentanta locala a aceleiasi fond, dupa care, impreuna cu mai multi parteneri, a infiintat BAC Investment Banking, o firma de investitii cu operatiuni pe mai multe piete, intre care Bulgaria, Serbia, Romania si Belarus. Firma are in prezent o echipa de 50 de oameni.

Paun are o perspectiva inedita asupra pietei locale, care aminteste mult de felul hotarat si radical in care americanii au abordat criza. In opinia sa, amorteala de la nivelul bancar, unde creditele neperformante sunt reesalonate la nesfarsit in speranta ca aceia care le-au contractat isi vor reveni, este principalul factor care mentine economia paralizata. Statul tolereaza situatia, pentru ca este dependent de banci, pentru a isi finanta bugetul.

DB : Cum vi se par bancherii comerciali de la noi comparativ cu cei din SUA, din punct de vedere al profesionalismului?

MP : Prostiile si excesele facute de bancherii din Statele Unite, si care au condus la aparitia crizei, nu sunt neperat mai mici decat cele facute in Romania. As putea spune ca greselile care s-au facut sunt "mai nepermise" in State, o tara capitalista de doua sute de ani, decat la noi, o tara capitalista de 20 de ani.

DB : Cand se pune problema revenirii din criza, diferenta dintre noi si americani pare totusi mare. In SUA lucrurile se misca, in timp ce in Romania piata bancara pare amortita, ca dupa o mare lovitura, ceea ce pare a transmite ca bancherii locali nu prea stiu sa abordeze criza.

MP : In prezent cred ca exista o intelegere intre banci si banca centrala, reprezentanta a autoritatii publice, de a amana cat mai mult posibil procesul de digerare a creditelor neperformante, prin reesalonarea la infinit a acestora. In loc ca ele sa fie sterse din bilanturi, prin gasirea unor solutii transante, cum ar fi executarile silite, pentru firmele care nu mai au nicio sansa, exista o intelegere tacita pentru a lasa lucrurile asa cum sunt, cat mai mult timp, in speranta ca peste 6 luni lucrurile se vor imbunatati si nu va mai fi nevoie de executarea garantiilor.

DB : Statul ce are de castigat din afacerea asta, finantari?

MP : Da. Problema este ca statul, prin modul in care si-a gestionat propriile finante, este oarecum la mana bancilor si de aceea el nu poate fi foarte trasant cu acestea. BNR nu are voie sa imprumute direct statul, si atunci finanteaza bancile cu dobanda de 8-9%, bani pe care acestea le imprumuta statului cu dobanda de 10-11%. Iar daca ar fi sa ne referim la motivele care au condus statul in situatia asta, de a fi dependent de banci, ar trebui sa ne gandim din nou la de ce nu se acceseaza fondurile europene, de ce cheltuielile statului se fac hazardat etc.

Bancile au pacalit si pacalesc in continuare investitorii cand isi constituie provizioanele si nu afiseaza valoarea reala a acestora. BNR a acceptat si accepta in continuare aceasta situatie. Bancile afiseaza profit, desi poate sunt pe pierdere, iar investitorii se bazeaza pe faptul ca bancile au provizionat corect si ca BNR-ul a verificat si a avizat activitatea lor.

Toleranta aceasta care exista la nivel public este ceea ce supara de fapt si face diferenta intre piata locala si cea americana. Clasa politica din Romania este mult mai incompetenta si mult mai corupta decat cea din Statele Unite ale Americii. In SUA exista forte sociale care mai reechilibreaza situatia atunci cand se tinde catre un exces sau altul. Problema la noi nu este aceea ca clasa politica nu stie ce sa faca. Li se spune, dar nu fac nimic, pentru ca nu doresc. Nu au nimic de castigat.

DB : Nu sunt de inteles bancile cand nu fac executari, in conditiile in care activele luate acum cativa ani in garantie sunt mult devalorizate?

MP : E adevarat ca, daca ar trece la executari silite, s-ar produce mult "sange", dar ceea ce se intampla acum este o abordare care va conduce la cresterea cangrenei, a problemei ridicate de creditele neperformante, si la o paralizie economica de care nu vom scapa chiar si 10 ani de acum incolo. Cu cat acest puroi supureaza mai mult, cu atat bancherii vor fi mai putin inclinati sa isi reia activitatea de bancheri, se vor gandi mereu ca stau pe o bomba care poate sa explodeze.

Aceasta a fost abordarea japoneza, din anii '88 - '89, cand a picat piata imobiliara din Japonia, - sa nu se faca nimic. Iar acum, la 20 de ani dupa criza, japonezii sunt in continuare in criza, iar PIB-ul lor e cam la fel ca atunci cand au inceput problemele.

DB : Ce solutie putea gasi statul, pentru ca bancile sa iasa din starea din prezent, finantarile sa mearga, iar economia sa functioneze?

MP : La un moment dat s-a pus problema ca statul sa capitalizeze bancile, ceea ce mi se pare o solutie viabila. Statul nu trebuia sa cheltuiasca bani, ci putea aduce doar anumite garantii in schimbul unui pachet de actiuni. Acest lucru a fost realizat in nenumarate tari, de ce sa fie greu de facut la noi? In SUA exista multe banci care au fost actionarizate, ingenuncheate si actionari care au pierdut tot. Daca nu se face asta, atunci bancile ar trebui sa rezolve singure situatia, trecand la executari.

Ar trebui ca sistemul bancar fie sa se recapitalizeze puternic, fie sa scape de activele neperformante, de preferat ambele variante. Dar asta ar insemna asumarea unor pierderi.

La cat de precara este acum starea economiei, care a suferit deja o scadere de 8-9%, e paradoxal ca pana in prezent nu a existat niciun faliment mare pe piata locala. Si asta doar pentru ca bancile amana la infinit rezolvarea problemei creditelor neperformante.

General Motors a intrat in faliment, cazinourile lui Donald Trump la fel. Falimentul are un rol esential in economie. Daca el nu functioneaza este asa cum nu functioneaza ficatul, care ne metabolizeaza toxinele. Acum se vorbeste si de falimentul personal. Ar fi binevenit, dar bancile au inceput sa se opuna.

DB : Nici in SUA bancile nu au scapat inca de activele neperformante.

MP : In SUA bancile au fost recapitalizate, chiar daca activele neperformante nu au fost indepartate.

Recapitalizarea le-a permis sa isi continue activitatea, iar prin capitalizari activele neperformante au fost oarecum "blindate".

DB : Ce s-ar intampla in varianta in care bancile de la noi si-ar executa activele neperformante?

MP : In primul rand, ar reintra lichiditatea in diverse pietee, cum ar fi cea imobiliara. Cand executi 5.000 de apartamente, la orice pret, inseamna ca ai restabilit un culoar de pret. In prezent nu exista acest reper de pret, care este de regula determinat de volume. O executare de asemenea amploare ar debloca piata imobiliara, impingand-o probabil si mai jos decat este acum.

DB : Agentiile imobiliare spun ca dupa lansarea programului "Prima casa" preturile la imobile au urmat din nou un trend ascendent.

MP : E posibil ca anumite tranzactii sa fi avut loc izolat, dar asta nu inseamna ca piata si-a revenit. Cred ca majoritatea asteapta in continuare, si ca mai este loc de scadere.

DB : Cate din business-urile finantate ar trebui executate si cum pot alege bancile afacerile care merita restructurate si care nu?

MP : E greu de spus. Cred ca din firmele medii si mari, o treime ar trebui sa-si restructureze bilantul cu 20-25%, iar din acestea destul de multe nu vor reusi. In sectorul imobiliar, procentul e mult mai mare.

DB : Care este scenariul pentru situatia in care bancile nu vor face nimic?

MP : Acesta este de fapt si cel mai realist. Eu nu vad economia Romaniei revenindu-si la anul. Cele doua motoare care ne-au furnizat cresterea economica in anii anteriori au fost exporturile si cererea interna. Cererea interna a fost redusa din cauza slabei activitati bancare si din cauza faptului ca sumele de bani trimise din afara de romani au scazut mult. In ceea ce priveste exporturile, cred ca va dura destul timp pentru ca afara sa se creeze o cerere, iar exporturile sa inceapa sa mearga. Din fericire, majoritatea exportatorilor nu au nevoie de finantari pentru ca de regula sunt multinationale, iar acestea se finanteaza intragrup.

DB : Ce se intampla daca autoritatile publice continua sa managerieze la fel de slab bugetul?

MP : Anul viitor, starea deficitului va fi la fel de slaba, iar statul va continua sa fie din nou in competitie cu partea privata, pentru lichiditati. O solutie ar putea fi cresterea taxelor, in conditiile in care noi avem un nivel scazut de fiscalitate fata de alte tari.

DB : Supraindatorarea statului nu poate crea o criza la nivelul bugetului public?

MP : Urmatoarea criza probabil ca va fi un blocaj financiar la nivelul bugetului public, ceea ce ar presupune un nou pachet de la FMI. Cred ca aceasta criza se va acutiza si am putea ramane inca 10 ani unde suntem acum.

Multi se intereseaza daca e ceva de cumparat in Romania, dar raspunsul e nu, pentru ca nu se misca nimic

DB : Mai sunt investitori interesati de piata locala?

MP : Sunt oameni, si in Romania, care ne suna saptamanal sa ne intrebe "E ceva de cumparat in Romania? Putem cumpara ceva?" Iar raspunsul este "Nu", pentru ca inca nu se misca nimic.

DB : Cum a mers afacerea la 9 luni?

MP : Avem mandate de fuzuni si achizitii, care urmeaza sa fie finalizate spre sfarsitul anului. In cazul nostru, nu toate dealurile sunt incheiate in Romania asa ca ar fi gresit sa ne raportam la cifrele raportate la Finante. Daca ar fi sa vorbesc insa de rezultatele la noua luni, cred ca anul asta e un an mai bun ca anul trecut. Nu pot da cifre exacte.

DB : Din ce domenii sunt tranzactiile?

MP : Ca domenii, as spune, generic, mancare, unul dintre mandate, iar altul ar fi servicii de arhitectura si inginerie. Sunt tranzactii care in momentul de fata intra in due diligence, cu investitori seriosi, de pe plan international. Pretul e bun, nu sunt tranzactii distressed.

DB : Ca pondere, cum au fost castigurile din fuziuni si achizitii in totalul cifrei de afaceri?

MP : Fuziuni si achizitii a ramas business-ul de baza, cu o pondere de 50% in totalul afacerii. Restul sunt finantari si restructurari. Lucram cu o firma care a operat zeci de mii de restructurari pana acum.

DB : Cum vi se pare pregatirea bancherilor de investitii americani si a celor de la noi?

MP : Cred ca sunt putini investment bankerii pe piata locala. N-a fost o piata care sa permita dezvoltarea unor firme serioase pentru ca nu a fost un rulaj mare de tranzactii.

Spre exemplu, exista multi asa-zisi bancheri de investitii care in acest tip de business merg pe relatii, fie atunci cand fac restructurari, fie cand au mandat pentru o achizitie. O implicare subiectiva a bancherului intr-o tranzactie nu e de dorit, in conditiile in care singurul interes pe care acestia ar trebui sa il apere este cel al vanzatorului. Un bancher trebuie sa stie sa faca o analiza a companiei din care intelega care-i sunt atuurile, cum poti sa o prezinti, cum o poti pune in avantaj in fata cumparatorului.

Apoi, ceea ce face diferenta dintre bancheri este experienta. Un bancher, pentru a fi profesionist, trebuie sa fi facut dealuri. Nu unul - doua, ci mai multe. Trebuie sa fi vazut cum se pune problema si in alte tari, cum se analizeaza o afacere. Intermedierea unei tranzactii este o stiinta, dar si o arta, care presupune sa gasesti si o zona in comun a cumparatorului si vanzatorului.

UN ARTICOL

dailybusiness.ro

Materialele realizate de redactia DailyBusiness nu pot fi preluate decat in urma solicitarii acordului scris pe adresa redactia@dailybusiness.ro

[Tipareste pagina](#) | [Inchide fereastra](#)